Nr 96. **Kraków, Czwartek 27 Lutego 1913.** **Rok XXXII.**

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOSI:	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	2 kor.
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 „ 50 h.	3 „ 20 „
w Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 „	3 „
w innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 18. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1572.—Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 8 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: A. Buchstab, ulica Karola Ludwika L. 21. — S. Sokołowski, ulica Jagiellońska 3. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu: He[illegible] Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Messe (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 4.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Przedwczesny optymizm.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Wiedeń, 27 lutego.

W sferach półurzędowych objawia się w dalszym ciągu powściągliwość i sceptycyzm co do wiadomości o demobilizacyi i wypogodzenia sytuacyi międzynarodowej. „Die Zeit“ i „N. Fr. Presse“ wskazują na dziwną sprzeczność między wczorajszym artykułem „Fremdenblattu“ i enuncyacyami „W. Allgem. Zeitung“, które to dzienniki są inspirowane z ministerstwa spraw zagranicznych, a onegdajszemi oświadczeniami premiera Stürgkha.

„Milit. Rundschau“, oficyalny organ ministerstwa wojny, również oświadcza, że wszystkie wiadomości o demobilizacyi i uwolnieniu rezerwistów na razie pozbawione są wszelkiej podstawy. — Mimo to inne dzienniki otrzymują wiadomości o bliskiem cofnięciu zarządzeń wojskowych szczególnie na granicy galicyjskiej zarówno ze strony austryackiej, jak i rosyjskiej. Ciekawym atoli jest faktem, że wszystkie te optymistyczne wiadomości wyszły z wiedeńskiej ambasady niemieckiej i wywołały pewne zdziwienie w tutejszym urzędzie spraw zagranicznych.

„Deutschboehmische Corresp.“, otrzymująca informacye z kół posłów niemieckich, mimo wszystko zapewnia, że demobilizacya rozpocznie się z dniem 1 marca i że wszystkie przygotowania w tym celu już poczyniono. Korespondencya ta dodaje, że można mówić o demobilizacyi na północnej granicy monarchii. Co się zas tyczy rezerwistów, znajdujących się na południowej granicy monarchii, to zamierzone jest tylko częściowe ich odwołanie, reszta rezerwistów pozostanie tam dalej do zupełnego wyjaśnienia sytuacyi.

W przeciwieństwie do tego kategorycznego oświadczenia wywodzi dziś „W. Allg. Ztg.“, że co się tyczy kwestyi albańskiej, należy zaznaczyć, iż wyrównanie dyferencyj dotąd wcale nie nastąpiło, w szczególności nie jest wcale zadecydowanym los Skutari. W takich warunkach trudno przypuszczać — powiada „W. Allg. Ztg. — że dzisiejszy reunion ambasadorów będzie już mógł tę sprawę załatwić. — Także w Londynie nie liczą się z takiem szybkiem załatwieniem tej sprawy i ustanawiają termin o wiele późniejszy, a mianowicie 10 marca. W dniu tym bowiem zbierze się parlament angielski i Grey zapewne zechce donieść parlamentowi o jakimś konkretnym rezultacie. Na razie jednak istnieją jeszcze wcale znaczne różnice zdań. W ostatnich dniach — pisze „W. Allg. Ztg.“ — pojawiły się wiadomości o zamierzonem cofnięciu pewnych poczynionych przez Austryę zarządzeń wojskowych. Byłoby błędnem liczyć się z takiemi zarządzeniami jako z fait accompli. Pod pewnemi warunkami, które jednak jeszcze nie nastąpiły, mogłoby co prawda takie zarządzenie nastąpić. Ale jak długo te warunki nie są spełnione, cofnięcie poczynionych przez nas zarządzeń nie nastąpi.

Istnieje więc możliwość takiej demobilizacyi, ale nie ma w tym kierunku pewności, a dotyczące wiadomości wyprzedzają fakty.

Ciekawą charakterystyką dla chwilowej sytuacyi jest wiadomość, podana przez jeden z dzienników rosyjskich, jakoby cesarz Wilhelm miał przybyć w marcu do Petersburga na uroczystości jubileuszowe Romanowych.

Pewnem jest tylko, że w Petersburgu zapadnie ostateczna decyzya w sporze bułgarsko-rumuńskim. Dotąd jednak zachodzą między Bułgaryą a Rumunią różnice zdań co do formy pośrednictwa mocarstw. — Bułgarya oświadczyła bowiem, że poddaje się decyzyi mocarstw, podczas gdy Rumunia zgodziła się tylko na pośrednictwo, nie wiążąc się wcale co do ewentualnej decyzyi.

Na terenie wojny zapanował zupełny zastój. Podług wiadomości nadchodzących z Konstantynopola i Sofii, w całej Tracyi panują ogromne mrozy.

Na linii Czataldży musiano wykopać dla wojska ziemlanki. Bardzo wielu żołnierzy zginęło z powodu mrozów. Brak też opału. Toteż od tygodnia w operacyach wojennych nastąpił kompletny zastój. W ostatnich dniach spadły ogromne śniegi, które utrudniły jeszcze bardziej operacye.

To samo tyczy się operacyj pod Skutari, gdzie z powodu mrozów i śniegów, wszelkie prace oblężnicze musiano wstrzymać. — Osaczenie tej twierdzy nie jest też zupełne, albowiem jak z Kotoru donoszą, codziennie przybywają tam posłańcy z listami ze Skutari.

Pośrednictwo Niemiec.

Berlin. „Berl. Tageblatt“ donosi z Petersburga, że rząd niemiecki stara się bardzo gorliwie pośredniczyć w Petersburgu między Austryą a Rosyą. W akcyi tej bierze bardzo gorliwy udział Anglia i Francya.

Zatarg Bułgaryi z Rumunią.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Berlin, 27 lutego.

(B. kor.) Rozpowszechnioną tutaj wiadomość, jakoby Niemcy i Rosya otrzymały od wielkich mocarstw mandat pośredniczenia między Bułgaryą a Rumunią, oznaczają w urzędzie spraw zagranicznych jako nieprawdziwą. Obecnie toczą się jeszcze rokowania między mocarstwami, a mianowicie na konferencyi ambasadorów w Londynie, co do sposobu wkroczenia mocarstw, który zapewne przybierze formę kroku kolektywnego. Nie jest jednak wykluczone, że rokowania w sporze rumuńsko-bułgarskim będą w późniejszym terminie przeniesione do Petersburga.

Rzym. Agencya Stefaniego donosi z Londynu: Ponieważ Bułgarya zgodziła się spór z Rumunią oddać nietylko pośrednictwu, ale także i decyzyi sześciu wielkich mocarstw, zastanawiają się obecnie nad tem, czy nie należałoby zapytać Rumunii, czy również nie chciałaby się zgodzić na decyzyę mocarstw, gdyż w ten sposób sprawa mogłaby być szybciej i pewniej załatwioną.

Wojna na Bałkanie.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Konstantynopol. Oficyalne sprawozdanie wojenne donosi, że onegdaj z powodu złej pogody spoczywały wszelkie operacye na polu walk. — Stan zdrowotny armii jest zadowalający.

Konstantynopol. Komendant Konstantynopola wzywa pięciu oficerów, należących do młodotureckiej ligi oficerskiej, aby stawili się w przeciągu 48 godzin, gdyż w przeciwnym razie będą wykreśleni z armii. Dotąd nieznanem jest miejsce pobytu tych oficerów.

Konstantynopol. Krążownik turecki „Hamidje“, który wyruszył z Malty przybył do Bejrutu.

Konstantynopol. Dzienniki donoszą, że major Sabri, znany członek Komitetu, który w rewolucyi lipcowej odegrał wielką rolę, dostał się do niewoli serbskiej.

Pod Adryanopolem.

Paryż. „Matin“ ogłasza telegram prywatny, nadeszły z Adryanopola, który brzmi: Od 3 b. m. Bułgarzy ponawiają rozpaczliwe, lecz bezskuteczne ataki na twierdzę. Bombardowanie miasta jest bezcelowe. Mamy podostatkiem żywności. Szukri pasza i oficerowie, oraz żołnierze bronią się bohatersko.

Berlin. „Morgenpost“ otrzymuje z Adryanopola opis zajść dni ostatnich. List dotyczący nosi datę 13 b. m. Autor tego listu opowiada między innemi: Na razie nie obawiamy się śmierci głodowej. Dotąd mamy dosyć żywności W piwnicy naszego klubu mamy wcale pokaźny zapas szampana, który przydał nam się bardzo w najkrytyczniejszych dniach, począwszy od 3 b. m. Były to straszne dni. Nie było mowy o jakimkolwiek śnie. Wobec tego całe noce siedzieliśmy i skracaliśmy sobie czas piciem szampana. W mieście wybuchło w tym czasie kilka pożarów, ale mieszkańcy gorliwie wzięli się do ratunku. Szukri pasza bowiem zagroził rozstrzelaniem każdemu, którzyby nie chciał brać udziału w tej akcyi.

Finanse Turcyi.

Konstantynopol. Według pewnych wiadomości Włochy za trzy lub cztery dni wypłacą Turcyi 50 milionów franków w myśl traktatu pokojowego, zawartego w Lozannie. Ponieważ Porta otrzymała już od „Dette Publique Ottomane“ zaliczkę na tę kwotę, pozostanie jej obecnie z tych pieniędzy tylko 9,800 000 franków.

Konstantynopol. Ministerstwo skarbu zawarło z dwoma bankami umowy o zaliczki po 500 tysięcy funtów. Dżawid bej wyjechał do Paryża i Londynu celem zawarcia wielkiej pożyczki.

Koniec wojny się zbliża.

Konstantynopol. „Tanin“ występuje przeciw twierdzeniu, jakoby dalsze prowadzenie wojny było niepotrzebne. Prowadzimy wojnę — pisze — nie o Adryanopol, lecz o honor narodowy, a gdyby nawet Adryanopol padł, nie złożymy broni. Mimo tego artykułu, który, jak przypuszczają, pochodzi z kół młodotureckich, w kołach dyplomatycznych panuje przekonanie, iż **także rząd turecki życzy sobie zawarcia pokoju.**

Wiedeń, 27 lutego.

„Politische Korr.“ donosi z Londynu: Przebieg wymiany zdań z kierującymi osobistościami tureckimi wykazuje, że **życzenie pokoju** w Konstantynopolu wzrasta, zaś stan rzeczy na widowni wojny wywołuje w dyplomacyi wrażenie, iż koniec wojny bałkańskiej się zbliża. Gotowość do porozumienia doszła u stron wojujących do tego stopnia, że można się spodziewać jak najrychlej zgody Porty na rady, udzielone jej przez mocarstwa i rozpoczęcia rokowań pokojowych.

Car i Poincaré.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Paryż, 27 lutego.

Kilka dzienników przypisuje szczególne znaczenie do pisma odręcznego cara do Poincaré'go i do tegoż odpowiedzi. „Temps“ widzi w ogłoszeniu tych dokumentów niezwykłą i bezprzykładną manifestacyę. Nigdy car Mikołaj nie scharakteryzował tak niedwuznacznie istoty sojuszu francusko-rosyjskiego i nigdy też sojusz francusko-rosyjski nie był tak uzbrojony, jak obecnie. Obecnie stan pokojowy armii rosyjskiej wynosi 1,700.000 ludzi (dawniej 1,100.000). Zamierzone pomnożenie niemieckiej armii obowiązuje Rosyę i Francyę do podobnych wysiłków, do których oba państwa są gotowe. Skoro sojusz francusko-rosyjski rozporządzać będzie armią, liczącą w czasie pokoju 2,500.000 ludzi, nie będzie niebezpieczeństwa dla pokoju, który Rosya i Francya pragną utrzymać.

Francya obsadza granice.

(*Tel. „N. Reformy“*).

Paryż, 27 lutego.

Powszechną zwraca uwagę znaczne wzmocnienie załóg francuskich na granicy wschodniej. Ministerstwo wojny wysłało znaczne posiłki do dystryktów granicznych na wschodzie.

Sejmowa reforma wyborcza.

(*Telefonem*).

Lwów, 27 lutego.

W czasie onegdajszej dyskusyi w komisyi dla reformy wyborczej Rusini zaproponowali, aby marszałek i wicemarszałkowie nie byli mianowani, jak to zaproponowano, tylko, aby Sejm wybierał marszałka, a oprócz tego kuryalnie dwóch wicemarszałków, tak, aby cesarzowi pozostała swoboda sankcyi tych uchwał. Rusini stanęli też na stanowisku, aby Wydział krajowy pod przewodnictwem marszałka składał się z 7 członków, w tem 5 miałoby być Polaków a 2 Rusinów.

Pos Kost Lewicki żądał, aby obaj zastępcy marszałka, mianowani dla kierowania Wydziałem krajowym, mieli osobne biura. Jeden z tych zastępców miałby być narodowości ruskiej Przeciw temu żądaniu wystąpili centrowcy.

Na końcu onegdajszej dyskusyi debatowano nad wnioskiem prof. Jaworskiego, aby ustanowić nową instytucyę krajowej komisyi kontroli obrachunkowej, któraby prowadziła kontrolę nad finansową gospodarką autonomii krajowej, bo dotąd kontrola ta ograniczała się do wglądania w sprawy budżetu referentów dla sprawozdań Wydziału krajowego.

Projekt ten przyjęto ogółem przychylnie.

Wczorajsze narady.

Lwów, 27 lutego.

Wczoraj przez cały dzień odbywało się posiedzenie prezesów klubów polskich przy udziale dra Lea, Abrahamowicza, Cieńskiego, Głąbińskiego, Stapińskiego, marszałka Gołuchowskiego i namiestnika Bobrzyńskiego. Przedmiotem narad były wnioski i poprawki, wniesione do przedłożonych przez dra Lea zasad projektu reformy wyborczej, a zgłoszone na posiedzeniu komisyi dla reformy wyborczej.

Równocześnie odbywało się posiedzenie prezydyum klubu ukraińskiego, na którem zastanawiano się również nad zgłoszonemi w czasie dyskusyi poprawkami.

Lwów, 26 lutego.

Komisya parlamentarna lewicy demokratycznej obradowała wczoraj przez cały wieczór nad szeregiem spraw, które podczas dwudniowych narad komisyi wyborczej się wyłoniły. Omówiono wszystkie sporne punkta i zastanawiano się nad zgłoszonemi poprawkami i wnioskami. Omawiano też stanowisko, jakie zająć należy wobec postulatów konserwatystów i Rusinów. Głównym jednak punktem narad była sprawa głosowania w kuryi miejskiej. Po dłuższej dyskusyi postanowiono żądać, aby w dwumandatowych okręgach miejskich głosowanie odbywało się łącznie; tak samo łącznie z jednej listy kandydatów odbywać się będzie we Lwowie, który prawdopodobnie otrzyma 8 mandatów, i w Krakowie, który wraz z Podgórzem-Płaszowem mieć będzie 7 mandatów. Głosowanie łączne istnieć ma również w lwowskiej i krakowskiej Izbie handlowej, które mieć będą po dwa mandaty.

W kuryi miejskiej powszechnej dotychczasowe propozycye ofiarowują dla Lwowa dwa mandaty i dla Krakowa także dwa mandaty, Posłowie tej kuryi w tych dwóch miastach obierani będą na zasadzie proporcyonalności.

Z reszty mandatów kuryi powszechnej miejskiej pięć jednomandatowych okręgów przypaść ma stronie polskiej, — trzy stronie ruskiej.

Lwów, 27 lutego.

Wieczorem o godz. 9 rozpoczęło się posiedzenie prezesów klubów polskich przy udziale namiestnika, marszałka i prezesa klubu ukraińskiego Lewickiego. Poseł Lewicki po posiedzeniu oświadczył naszemu sprawozdawcy, że w innych sprawach ostatecznie można dojść do porozumienia, jednak w kwestyi Rad powiatowych Rusini absolutnie ustąpić nie mogą.

W sprawie Rad powiatowych sporne są właściwie i wymagają załatwienia trzy kwestye: sprawa oparcia organizacyi Rad powiatowych o zastępstwo interesów, stosunek liczbowy poszczególnych kuryj i sprawa wybierania do Rad powiatowych. Temu ostatniemu sprzeciwiają się stanowczo konserwatyści, a poseł Abrahamowicz wprost oświadczył, że z kwestyą tą nie uda się nawet do swego klubu.

Stronnictwo demokratyczne skłonne jest koncydować konserwatystom, aby Rady powiatowe dalej się opierały o zastępstwo interesów, aby stosunek liczbowy poszczególnych kuryi nie został zmieniony, nie godzi się natomiast na proponowany przez konserwatystów sposób wybierania do rad powiatowych. Z innych punktów spornych, w których osiągnięto wczoraj pewne częściowe porozumienie, najważniejszą są: stosunek procentowy mandatów sejmowych i mandatów ruskich, sprawa zastępstwa ruskiego w komisyach sejmowych i instytucyach krajowych, wybieranych przez Sejm, wreszcie sprawa petryfikacyi reformy wyborczej. Rusini żądają 62 mandatów i zastępstwa w komisyach sejmowych i instytucyach krajowych, sprzeciwiają się natomiast stanowczo petryfikacyi ordynacyi wyborczej. Istnieje przypuszczenie, że Rusini ustąpią w sprawie petryfikacyi, otrzymując natomiast 62 mandaty i zastępstwo w instytucyach krajowych.

Lwów, 27 lutego.

Ze strony demokratycznej polskiej wyłoniła się propozycya, **aby zwołać Sejm na 6 marca**, na podstawie porozumienia w tych sprawach, jakie dotąd osiągnięto, a wyeliminować natomiast sprawę sporną Rad powiatowych, które po zwołaniu Sejmu mianoby przekazać komisyi dla reformy wyborczej, aby wynalazła jakąś formułę, zadowalniającą obie strony.

Konserwatyści nie godzą się stanowczo na tę propozycyę, nie godzi się też na nią namiestnik.

Lwów, 27 lutego.

Dziś o 10 przed południem odbędzie się posiedzenie prezesów klubów polskich, a o 11 posiedzenie komisyi dla reformy wyborczej.

Opozycya Podolaków.

Lwów, 27 lutego.

Organ Podolaków „Gazeta Narodowa“ twierdzi, że projekt zasad reformy wyborczej, przedstawiony przez dra Lea, jest wynikiem obrad wiedeńskich, prowadzonych w sposób nieprawidłowy, bo nie w gronie prezydyów klubów, lecz w gronie prezesów poszczególnych frakcyj i dlatego nie ma on nietylko formalnej, ale nawet dostatecznie moralnej powagi. W dalszym ciągu pisze ten dziennik, że propozycye dra Lea odbiegają całkowicie od kompromisu. W takim razie stronnictwa są z tego kompromisu zwolnione i mają wolne ręce. Mimo to klub centrum nie chciał korzystać ze zwolnienia z kompromisu i zasadom dra Lea przeciwstawił postanowienia z roku 1911, w postaci formalnych wniosków. Między temi wnioskami znajduje się i to, że poseł Starzyński do pierwszego ustępu zasad reformy zaproponował, aby Sejm składał się tylko ze 192 posłów, w takim rozkładzie między kuryę, jaki był proponowany w r. 1911, z opuszczeniem kuryi średniej własności. Starzyński żądał dalej skreślenia proponowanego w ustępie II zasad wydzielenia wyborców ruskich z ogólnych okręgów wyborczych i łączenia ich w jeden osobny okręg ruski.

Oprócz tego zaproponowano ze strony centrum, aby opust w przyszłych dodatkach do podatków w razie sprawowania policyi miejscowej przez obszary dworskie wynosił, w razie połączenia tych obszarów z gminami, 40%, a nie 20%, aby reprecentanci obszarów dworskich w radzie gminnej mieli przynajmniej 3 głosy, a nie tylko jeden głos. Ponadto upominał się poseł Starzyński o przywrócenie postanowień o t. zw. rozszerzaniu autonomii, czyli o wyraźnem stwierdzeniu dzisiejszego zakresu działania Sejmu przez zamieszczenie odpowiednich paragrafów w statucie krajowym.

„Diło“ o sytuacyi.

Lwów, 27 lutego.

Sytuacyę po onegdajszych obradach przedstawia „Diło“ w następujący sposób: „Gdyby chodziło o zdefiniowanie stanowiska poszczególnych partyj w sprawie reformy wyborczej, to za przychylnych dla reformy między Polakami uważać można demokratów, ludowców i część krakowskich konserwatystów. Wszechpolacy jawnie przeciwko niej nie ważą się występować Z Polaków wyraźnie zdeklarowali się przeciw reformie centrowcy, którzy w większej mierze powodują się osobistą nienawiścią przeciw namiestnikowi z powodu ostatnich wyborów do parlamentu“.

Wkońcu dodaje „Diło“, że z uwagi na izolowanie reprezentantów Rusinów i z uwagi na upór konserwatystów, sprawa reformy wyborczej gotowa się rozbić nietylko przez Rady powiatowe, ale także przez liczbę ukraińskich mandatów.

Bić się, czy godzić?

Lwów, 27 lutego.

„Diło“ wczorajsze w artykule p. t. „Bić się, czy godzić? powiada, że oczywiście nie ma mowy o tem, aby przeprowadzenie sejmowej reformy wyborczej miało już świadczyć o zupełnem wyrównaniu narodowej niezgody w Galicyi. Nie myśli o tem nikt, ani Polacy ani Rusini. Obie strony są świadome tego, iż reforma wyborcza to tylko jeden, co prawda bardzo ważny punkt w bardzo długim szeregu polsko-ruskich punktów stycznych.

Artykuł swój kończy „Diło“ słowami: „Moment, w którym Polacy ostatecznie oświadczą że nie porzucą swej metody szantażu w sprawie Rad powiatowych i nie zejdą ze swego stanowiska w sprawie liczby mandatów ukraińskich będzie tem samem chwilą wybuchu kroków wojennych przeciw nam. Na wybuch ten jednak odpowiemy wybuchem takim samym, a nawet silniejszym“.

Namiestnik grozi ustąpieniem.

Lwów, 27 lutego.

Po wspólnej konferencyi prezesów klubów polskich z Kost Lewickim, odbyło się osobne posiedzenie prezesów klubów polskich, przy udziale namiestnika i marszałka.

Po tej konferencyi poseł Stapiński zainterpelowany przez waszego korespondenta oświadczył, że **wszystko będzie rozbite.** Poseł Stapiński mówił też, że namiestnik oświadczył na tem ostatniem posiedzeniu prezesów klubów polskich, **iż wobec takiej sytuacyi, dzisiaj poda się do dymisyi, a Sejm zwołany będzie w lipcu.**

Zawieszenie Tow. Kultury polskiej.

(*Telegr. „Nowej Reformy“.*)

Warszawa, 27 lutego.

„Kuryer Warsz.“ donosi: Ze źródła urzędowego dowiadujemy się, że zawieszenie działalności Tow. kultury polskiej ma charakter tymczasowy. Zawieszenie nastąpiło na mocy złożonego przez władzę policyjną raportu. Towarzystwu zarzucono przekroczenie zakresu ustawy.

Celem wyjaśnienia, czy wywody raportu policyjnego odpowiadają rzeczywistości, gubernator warszawski ma zbadać tę sprawę i zaznajomić się z działalnością Towarzystwa i w tym celu zapewne złożą osobiście wyjaśnienia członkowie zarządu centralnego Towarzystwa kultury polskiej.

Jeżeli dochodzenie potwierdzi prawdziwość postawionych zarzutów, wtedy wniosek w sprawie zamknięcia Towarzystwa byłby przedstawiony do decyzyi warszawskiej komisyi do spraw stowarzyszeń i związków. Dochodzenie to ma trwać najmniej miesiąc.

Unieważnienie wyborów do Dumy.

(*Telegr. „N. Reformy“*).

Petersburg. „Birżewyja Wiedomosti“ donoszą w sprawie mandatu Jagiełły, iż posłowie w Dumie, przy rozważaniu tej sprawy, będą kierowali się wskazówkami partyjnemi, nie zasadami prawnemi. Niektórzy posłowie oświadczają — jak piszą „Birż. Wied.“ — że w razie uznania w Dumie nieprawidłowości instrukcyi wyborczej obowiązującej podczas ostatnich wyborów w Warszawie, nie będzie można zatwierdzić żadnego mandatu z Królestwa.

Zamknięcie katolickiej kaplicy w Petersburgu.

(*Telegr. „Nowej Reformy“.*)

Petersburg. Nadprokurator synodu, Sabler, naradzał się z ministrem spraw wewnętrznych, Makłakowem, nad przedwczorajszem wydarzeniem w kaplicy Rosyan-katolików. Postanowiono kaplicę zamknąć, jako unicką. Biskup Antoni wołyński nalega na pociągnięcie księdza Deibnera do odpowiedzialności za bluźnierstwo. Metropolita Włodzimierz zaakceptował onegdajszy czyn biskupa Nikandra.

Carska amnestya.

(*Telegr. „N. Reformy“.*)

Petersburg. Jak informują, ostateczny tekst amnestyi będzie ustalony najpóźniej 4 marca. Z tego powodu odbędą się narady w Radzie ministrów, zwłaszcza co do spraw literackich, ponieważ wbrew opinii Szczegłowitowa, Kokowcew i Makłakow uważają za konieczną szerszą amnestyę. W związku z amnestyą informują, że sprawa rotmistrza żandarmeryi Treszczenki będzie umorzona, tak samo jak sprawa napadu zbrojnego robotników w kopalniach leńskich na wojska. Los Łopuchina, byłego dyrektora departamentu policyi, ulegnie również złagodzeniu, mianowicie zesłanie bez terminu zamienią mu na termin określony. Kulabko będzie ponownie przywrócony do urzędowania. Co do Finlandyi, to łaski wyrażą się w darowaniu niedoborów w sumie około 10 milionów marek, oraz skrócone będą kary członkom hofgerichtów.

Wielka pożyczka niemiecka.

(*Telegr. „N. Reformy“.*)

Berlin, 27 lutego

Znane konsorcyum bankowe objęło 50 milionów 4% pożyczki państwowej i 100 milionów 4% pożyczki pruskiej. Obie te pożyczki nie mogą być wypowiedziane do roku 1925. Emisya nastąpi dnia 7 marca po kursie 98·60. Tak zwane „konsorcyum pruskie“ objęło 400 milio-

rów 4%, praskich bonów kasowych, płatnych w r. 1917. Emisya tych bonów nastąpi dnia 7 marca po kursie 99.

Straszny wybuch miny.

(*Tel. „N. Reformy“*).

Madryt. Z Gijon donoszą, że podczas wybuchu miny, przeszło 200 osób odniosło rany, a około 100 zginęło.

Telegramy

z dnia 27 lutego.

Petersburg. „Riecz“ donosi, że obecny ambasador austryacki w Petersburgu hr. Thurn ma w najbliższym czasie ustąpić.

Paryż. Obiega tu pogłoska, jakoby nowy ambasador francuski w Petersburgu, Delcassé, miał się zatrzymać w drodze do Berlina i odwiedzić kanclerza Bethmann-Hollwega. Wiadomość ta wydaje się bardzo nieprawdopodobną.

Berlin. Rząd przedłoży nową ustawę wojskową jeszcze przed świętami Wielkanocnemi.

Narady wojskowe u cesarza.

Wiedeń. Rozpoczęte onegdaj w Schoenbrunnie konferencye wojskowe pod przewodnictwem cesarza toczyły się wczoraj w dalszym ciągu. — W obradach wzięli udział arcyks. Franciszek Ferdynand, Fryderyk i Leopold Salwator, minister wojny, szef sztabu generalnego, inspektor armii i komendant węgierskiej obrony krajowej.

W obronie swojskiego przemysłu.

Wiedeń. Wydział prezydialny centrali handlowo-politycznej udał się, jak donoszą dzienniki, do ministra handlu i przedłożył mu życzenia, zmierzające do ustalenia norm, pod jakiemi dostawy dla wojska i marynarki mogą być rozdawane zagranicą, aby ewentualnie oddawanie dostaw zagranicy nie miało ujemnego wpływu dla przemysłu austryackiego. Minister handlu Schuster wskazał na oświadczenie złożone w parlamencie i dodał, że czynił w swoim czasie starania pośrednictwa między komendą marynarki a interesowanemi sferami i także w przyszłości uczyni wszystko w kierunku popierania przemysłu swojskiego.

Z komisyi finansowej.

Wiedeń. Wczoraj przed południem odbyło się posiedzenie komisyi finansowej. Na wniosek posła Rennera, reasumowano powziętą onegdaj uchwałę co do podatku od win musujących, poczem przyjęto pozostałe §§ 1 i 2. Paragraf 3 dotyczący uwolnienia od podatku szampana, który wożą ze sobą agenci, skreślono. — Ponieważ brakło kompletu, posiedzenie odroczono do popołudnia.

Wiedeń. Komisya finansowa uchwaliła wczoraj ustawę o podatku od szampana i w ponownem głosowaniu ustanowiła wysokość podatku od szampana z winogron na 80 hal. od flaszki i 20 hal. od innych szampanów. Potem przystąpiono do obrad nad podatkiem od totalizatora.

Referent pos. Fink wnosi przyjęcie ustawy o podatku od totalizatora i podatku jaki mają płacić bookmakerzy. — Podatki te mają przynieść 1½ miliona koron.

Dyskusyi nie ukończono. Dalszy ciąg dzisiaj.

Przesilenie na Węgrzech.

Budapeszt. Węgierskie Biuro korespondencyjne donosi: Prezydent ministrów Lukacs przyjęty został o wpół do 2 przez cesarza na 1-godzinnej audyencyi. — Cesarz przyjął propozycye prezydenta ministrów dymisya ministra oświaty hr. Zichyego została przyjęta. Lukacs przedłoży swoje propozycye co do następcy.

Budapeszt. Węgierskie biuro korespondencyjne zaprzecza wiadomości niektórych dzienników o zamierzonej dymisyi ministra rolnictwa Serenyego.

Pożar na okręcie.

Tryest. Na pokładzie parowca „Georgia“, należącego do Towarzystwa Austro-Americana, który wczoraj o godz. 11 wieczorem wyjechał stąd do Wenecyi, wybuchł pożar, który dopiero dzisiaj zlokalizowano. Spaliło się 450 pak bawełny. Resztę ładunku uratowano tak, że tylko częściowo jest uszkodzony. Szkoda jest bardzo znaczną.

Ślub córki cesarza Wilhelma.

Berlin. Ślub ks. Ernesta Augusta brunszwickiego z córką cesarza Wilhelma Wiktoryą Ludwiką wyznaczono na dzień 24 maja b. r.

Pół miliona rubli na jubileusz.

Petersburg. Duma uchwaliła 485.000 rubli na uroczystość jubileuszu Romanowych.

Sprawa pani Pankhurst.

Londyn. Sprawę pani Pankhurst przekazano z sądu policyjnego w Epson do sądu przysięgłych. Prokurator przedstawił wielką zbrodniczość czynu, popełnionego przez panią Pankhurst, przez przyczynienie się do podłożenia bomby w domu Lloyda George.

Kronika.

Kraków, czwartek 27 lutego.

Kalendarzyk kościelny: Juliana i Fortunata mm.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 6 min. 30; zachód o godz. 5 m. 17, długość dnia godzin 10 min. 47.

Prognoza stacyi meteorologicznej w Wiedniu: Czasem pochmurno, niepewnie, trochę cieplej, południowo-zachodnie mierne wiatry.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Judasz z Karlotha“.

Kinoteatr Towarzystwa Szkoły ludowej (ul. Podwale 6) przedstawienia w dnie powszednie od godz. 4 po południu do 10·30 wieczór W niedziele i święta od godz. 3 do 11 wieczorem.

Zgromadzenie przedwyborcze w Tow. technicznem o godz. 7 wieczór.

Wystawa „Rzeźba“ w Towarzystwie Przyjaciół sztuk pięknych (plac Szczepański).

Salon Związku artystów ul. Bracka l. 6, dom „pod Meduzą“ otwarty od godziny 10 do 1 w południe.

Wystawa przemysłowa w domu Towarzystwa technicznego (ul. Straszewskiego l. 28).

Museum etnograficzne otwarte od godz. 11 do 1 w południe przy ul. Studenckiej pod l. 7.

Teatr miejski we Lwowie: po południu: „Grube ryby“; wieczór: „Życie paryskie“.

Koncert W. Kochańskiego, który odbędzie się jutro ma program następujący: 1) Maks Reger: Preludium i Fuga H-moll op. 117. 2) a) Pugnani-Kreisler: Preludium i Allegro, b) Francoeur: Sicilienne et Rigaudon. 3) Szymanowski: Romans op. 23 (nowość); Debussy: Arabesque; Sinding: Śpiew ptaszka. 4) Bach: Ciaconna (na skrzypce solo). — P. Marya Korab, śpiewaczka estradowa, współdziałająca w tym koncercie, wykona: Francka „Procession“, Bouvala „La Sulamite“, „Saint-Seansa“, „L'attente“, oraz Żeleńskiego „Pieśń Jaruchy“, Niewiadomskiego „Nie swatała mi cię swatka..“ i Chopina „Pieszczotkę“. — Koncert, łączący dwie wybitne siły polskie, spotkał się ze znacznem zainteresowaniem. Pozostałe bilety sprzedaje kasa Starego Teatru.

Instytut muzyczny urządza dzisiaj we czwartek o godz. 7 wieczorem wieczorek muzyczny uczniów klas wyższych. Program jest następujący: Sjögren: Sonata na skrzypce i fortepian. Ol. Słomczyńska, J. Hnatiuk-Gilewski; Mendelsohn: Koncert G-mol, I. część z tow. 2-go fortepianu. J. Merzówna; Niewiadomski: Dzwony. M. Bajorkówna; Beethoven: Trio B-dur. M. Kwiecińska, T. Parczyński; Chopin: Andante spianato i Polonez. H Schornsteinówna z tow. 2-go fortepianu; chór: a) Elsner: Pieśń na uczczenie ogłoszenia konstytucyi 3-go Maja; b) D. m. Żukowski: Podobno kocham go, mazurek.

Opera na cel dobroczynny. W poniedziałek dnia 10 marca b. r. odbędzie się w teatrze miejskim przedstawienie na rzecz Tow. dobroczynności, zaaranżowane przez hr. Antoniową Potocką. Wykonaną będzie przez szkołę operową prof. J. Marso opera Webera „Wolny strzelec“ z udziałem orkiestry 100 pułku piechoty i chóru akademickiego.

Wieczór operetkowy. W niedzielę, 2 marca, urządza Klub urzędników poczty i telegrafu w Krakowie wieczór operetkowy. Na program składają się: „Gdy miłość kończy się“, walc Cremieux, odśpiewa p. Drepczyńska. „Duet dziekanów“ z operetki Zöllera „Ptasznik z Tyrolu“, odśpiewają pp. Kaczkowski i Dobrowolski. „Pójdź Kasiu“, kuplety Marosiego z operetki E. Kalmana „Manewry jesienne“, odśpiewa p. Drepczyńska. Uwertura do operetki „Czar młodości“ układu M. Wolfsthala, wykona orkiestra 56 p. p. Na zakończenie wieczoru odegrają członkowie Klubu „Czar młodości“, operetkę R. Dobrowolskiego.

Wieczór muzyczny u nauczycielek. W niedzielę 23 b. m. odbył się w sali Saskiej II. z rzędu w b. sezonie wieczór muzyczny uczniowski sekcyi muzycznej Stowarzyszenia nauczycielek. Wzięli w nim udział: bardzo utalentowany pianista Wł. Mikstein, uczeń pani Machowej, uczenice p. Heumannównej p. Olga Różańska, której dziwnie miłemu głosowi i talentowi pod dalszym umiejętnym kierunkiem już dziś rokować można piękną przyszłość artystyczną, oraz chór imienia Moniuszki — zawsze serdecznie oklaskami witany. Dalsze popisy były udziałem uczenic znanej w szerokich kołach naszego miasta nauczycielki gry fortepianowej, p. Grodzickiej. Z tego grona wyróżniły się techniką i inteligencyą muzyczną pp. Wilkoszówna, Pomianowska i Pecówna. Nie mniej korzystnie przedstawiły się uczenice p. Poprawskiej pp. Gorczycówna i siostry Timerówny.

Prawdziwą niespodzianką był kwartet skrzypcowy uczenic p. Kirkorowej z sem. żeń. imienia Preisendanza.

Jubileuszowy pop's uczniów konserwatoryum, celem uczczenia 25-lecia istnienia konserwatoryum krakowskiego, odbędzie się w niedzielę 2 marca. Program wieczoru, utrzymany w szlachetnym stylu, rozpocznie orkiestra smyczkowa suitą Bacha, poczem nastąpią utwory solowe z towarzyszeniem orkiestry 100 pułku: Koncerty fortepianowe Schumanna i Liszta, koncert skrzypcowy Wieniawskiego, fragmenty wokalne z „Lohengrina“ i scena więzienna z „Fausta“. Nadto wykonane zostaną ballady fortepianowe Brahmsa i sonata wiolonczelowa Rubinsteina. Imieniem konserwatoryum przemówi dyr. Żeleński. Bilety sprzydaje księgarnia S. A. Krzyżanowskiego w cenie 2 kor. i 1 kor.

Poranek symfoniczny. Na dochód Przytuliska weteranów z 1863 r. odbędzie się w nadchodzącą niedzielę, t. j. 2 marca poranek symfoniczny pod dyrekcyą kapelmistrza Czyżowskiego w sali starego teatru. Bilety po 2 K 20 h i po 1 K do nabycia w księgarni Krzyżanowskiego.

My i Bałkan (przed jutrznią). Odczyt P. Micińskiego, pod tym tytułem, malujący nadzwyczaj barwnie stosunki na Bałkanie, budzi w mieście niezwykłe zainteresowanie. — Jestto pierwszy odczyt, którego prelegent naocznie przekonał się o usposobieniu ludów bałkańskich w tej chwili i pragnie wrażeniami swemi z nami się podzielić.

Odczyt odbędzie się w sali Starego Teatru dzisiaj o godz. 6 wieczór. Bilety do nabycia w cenie 2 i 1 K, wstępy 60 hal. w księgarni Krzyżanowskiego i wieczorem przy kasie.

„Z dziejów mesyanizmu“. Pod tym tytułem wygłosi odczyt znany literat p. Józef Albin Herbaczewski w niedzielę, 2 marca, w sali rysunków wieczornych Akademii sztuk pięknych, o godz. 5 po południu. Dochód z prelekcyi przeznaczony na rzecz Towarzystwa Bratniej pomocy uczniów Akademii sztuk pięknych. Bilety wcześniej nabywać można w cukierni J. Michalika, księgarni A. S. Krzyżanowskiego i księgarni Spółki wydawniczej; w dniu odczytu od godz. 4 po południu przy kasie w Akademii sztuk pięknych (plac Matejki).

Wiadomości dyecezyalne. Dyecezya krakowska. W stan spoczynku przeszedł z powodu choroby i otrzymał pensyę emerytalną ks. Walenty Jasica, ekspozyt w Kaniowie. Przeniesieni: ks. Władysław Godowś, wik. w Rajczy, do Kaniowa na ekspozyta, ks. Józef Podmokły z Wieprza do Rajczy. Posada wikaryusza w Wieprzu z powodu braku kapłanów zostanie chwilowo nieobsadzona.

Walne zebranie członków sekcyi rysunkowej krakowskiego Koła Tow. nauczycieli szkół wyższych odbędzie się w sobotę 1 marca b. r. o godz. 6 wieczorem w II szkole realnej przy ul. Granicznej. — Na porządku dziennym jest sprawozdanie z działalności w roku ubiegłym i wybór zarządu na rok bieżący.

Z Tatrzańskiego Tow. narciarzy. Zebranie towarzyskie członków Tatrzańskiego Tow. narciarzy odbędzie się dzisiaj wieczorem o godz. 8 w kawiarni Sauera. Na zebraniu złoży wiceprezes Tow., inż. Al. Bobkowski sprawozdanie z podróży po Tyrolu i Szwajcaryi.

Kurs samarytański dla pań z ćwiczeniami praktycznemi w ambulatoryum PP. Ekonomek rozpocznie się we wtorek dnia 4 marca o godz. 5 po południu. Wpisy przyjmuje dr Klęsk (ul. św. Jana, 18 od 3—5).

Rewizya u hr. Józefa Potockiego. W związku z podaną przez pisma wiadomością o odbytej u Józefa hr. Potockiego rewizyi w pałacu w Antoninach pod Szepetówką, „Kuryer warsz.“ wyjaśnia, że rewizya, o której mowa, dokonana została dnia 20 stycznia nie w Antoninach, ale w lasach dóbr Pińczowskich, — należących do Józefa hr. Potockiego, — wskutek denuncyacyi jednej z włościanek przeciw administracyi leśnej, o rzekome przechowywanie broni w tychże lasach. Rewizya, naturalnie stwierdziła, że denuncyacya była fałszywa i najzupełniej bezpodstawna.

Z Arco donoszą nam: W dniu 2 marca odbędzie się tutaj uroczystość odsłonięcia pomnika arc. Albrechta, któremu Arco zawdzięcza swe nowoczesne urządzenia. W uroczystości weźmie udział arc. Fryderyk i liczni członkowie arystokracyi.

Przeniesienie. „Wiener Ztg.“ ogłasza: Minister sprawiedliwości przeniósł sędziego powiatowego Eugeniusza Höruntera z Mielca do Kalwaryi.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 26 lutego.

 dr Augustyn Wróblewski z Pragi, dr Leon Pitułko z Wiednia, Piotr Pustkowski z Sokołowa, Wiktor Bielewicz z żoną z Nowego Sącza, Józef Nowakowski z Alwerni, Jan Hrabar z Mszany Dolnej, Leon Hochbaum z Bobina (Król. Pol.), Markus Grünstein z Rudawy, Alojzy Borowiec z Mokrzysk, Władysława Wilczyńska z Zakopanego, Leokadya Skawińska z Monasterzysk, Dawid Schorstein z Jarosławia, Rudolf Hummer z Kalisza.

---

†

Za duszę ś. p.

Anieli z Napieralskich Odrzywolskiej

odbędzie się **Nabożeństwo żałobne** dnia 28 b. m., jako w pierwszą rocznicę śmierci, w kościele OO. Kapucynów o godzinie 9 rano.

1966 2 2

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 25 lutego. Kursa giełdy wiedeńskiej:

Losy: a) procentowe: Austryac. zakładu kredytowego obl. prc. z r. 1880 3-proc. 275·—, Austryackiego zakładu kredyt. z obl. prc. z r. 1889 3-prc. 248·50, Uregul. Dunaju z 1870 r. 100 złr. 5-prc. 279·—, Węg. Banku hip. po 100 złr. 4-prc. 237·50, Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 5 proc. 111·—, b) bezprocentowe: Budapeszteńskie (Basilica) 4 złr. 28·—, Zakł. kred. dla h. i p. po 100 złr. 48·—, Clary złr. 40 m. k. 190·—, Pożyczka m. Lublany 20 złr. 65·—, Czerwonego krzyża austryack. tow. 10 złr. 50·50, Czerwonego krzyża węg. Tow. 5 złr. 32·—, Losy fund. arcyksięcia Rudolfa 10 złr. 80·—, Tureckie oblig. prem. kolei po 400 fr. 225·50, Tureckie oblig. prem. kolei prc. 226·50, Losy kom. m. Wiednia z 1874 r. 485·—.

Berlin, 25 lutego. Austryackie banknoty 84·65. Spirytus —·—.

Paryż, 25 lutego. Renta 3-prc. 88·82. Mąka 38·10. Usposobienie silne.

Frankfurt, 25 lutego. Austryack. kred. 202·75. Koleje państwowe 153·75. Disconto 192·25. Laura —·—. Usposobienie silne.

Wiedeń, 25 lutego. Zamknięcie wczorajszej giełdy popołudniowej notowano:

Akcye: Austr. Zakł. kred. 631·—, węg. Zakł. kredyt. 821·50, Anglobanku 337·75, Unionbanku 595·7, Länderbanku 514·75, Bankvereinu 510·50, Bodencredit 1 00·—, Galicyjsk. Banku hipotecznego 642·—, Akcye praskiego Banku kredyt. —·—, Kolei państwowych 707·50, kolei południowej 114·50, kolei północnej 483·—, kolei czerniowieckiej —·—, Alpiny 1036·25, Rima Muranyi 715·50, Praskiego Tow. żelaznego 3453·—, Fabryki broni 938·—, Akcye tureckie tyt. 321·50, Gal. Karp. Tow. naft. 873·—, Obl. węg. indemniz. —·—, Renta majowa 84·35, Austr. renta koron. 84·50, Węgier. renta koron. 83·6 , 56-letnie Listy Tow. kred. ziemsk. 83·60, 4% Listy Banku hip. 82·50, 4½% Listy Banku hip. 91·25, 5% Listy Banku hip. —·—, 4% Listy Banku kraj. 85·50, 4½% Listy Banku kraj. 92·—, 4% Gal. Obl. propin. 97·—, 4% Gal. pożyczka kraj. z r. 1893 83·20, 4% pożyczka m. Lwowa 84· , 4% pożyczka m. Krakowa 81·40, Losy tureckie 227·—, Marki 118·07, Ruble 254·—, Rosyj. pożyczka —·—, Skoda 820·—, Powsz. B. depoz. —·—.

Usposobienie spokojne, utrzymane.

Wiedeń, 25 lutego. Cukier 22·3 —22·45; 22·80—22·90 spokojny. Spirytus i nafta niezmienione.